

El canvi climàtic provocarà més sequeres, segons els estudis

8' 0

Actualitat

Vinyes, vi i salut, el resultat d'una combinació holística

"Les limitacions del sistema socioeconòmic actual presenta greus limitacions que poden esdevenir molt greus en un futur no gaire llunyà"

Robert Savé

12/04/2023 12:00

El model **alimentari i agrícola**, on cal incloure el sector vitivinícola, és assumpte de debat en l'àmbit català, sobretot per les seves implicacions mediambientals, socials, econòmiques i de salut, en l'estratègia de **bioeconomia plantejada** pel DACC pel 2030. Aquesta valoració, des d'opinions més o menys objectives, es promou perquè les limitacions del sistema socioeconòmic actual, **focalitzat en el creixement del PIB**, presenta greus limitacions que poden esdevenir molt greus en un futur no gaire llunyà.

"El sistema que ens ha portat a l'atzucac actual no ens en pot treure"

El canvi climàtic, la redistribució espacial de la població i les **limitacions d'aigua neta, aliments, recursos naturals i energia** són factors que ja s'estan notant i que malauradament esdevindran normals i creixents. En aquest context el mateix sistema ofereix la sostenibilitat, fet que fins a cert punt és contrari al que va exposar l'IPCC en el 2014, quan va dir que **"el sistema que ens ha portat a l'atzucac actual no ens en pot treure"**.

Canvi climàtic

Una llarga llista de factors a tenir en compte

La sostenibilitat és un **concepte** econòmic, social i ecològic complex entorn de les relacions entre les societats i el medi ambient i que vol convertir-se en una estratègia per **organitzar l'activitat humana**, de manera que la societat i els seus membres puguin satisfer les seves necessitats i expressar el seu màxim potencial alhora que es **manté la biodiversitat i els ecosistemes** i es planeja i s'actua per mantenir-los.

Al món mediterrani on vivim i on cal tenir en compte la **incidència important** del canvi climàtic, l'escassetat i/o la manca d'aigua és ben present, com també episodis tèrmics d'altres i baixes temperatures importants i que promouen grans i greus **problemes** de viabilitat productiva/econòmica i fins i tot biològica.

Vinyes afectades per la sequera, al Penedès | Blanca Ozcáriz

El sector vitivinícola, a més, es troba sota el focus de les valoracions dels **efectes negatius de l'alcohol en general** a la salut, des d'una visió genèrica i amb una perspectiva global i fins i tot **universal**, on es barregen moltes valoracions pel que fa als efectes de l'esperit del vi i molt poques **concretes** sobre el vi i el cava, **generats i emprats** des dels **inícis de la civilització**, quan es va descobrir i avaluar els **efectes positius** dels fermentats en els aliments.

Aquestes consideracions respecte el model alimentari, la seva sostenibilitat, la seva **relació/incidència en la salut humana** i les afectacions del canvi climàtic poden contribuir a entendre i valorar **la realitat** del sector de la vinya, de què un 30% està en regadiu i **moltes vegades compromès** pel baix nivell de les aigües embassades. La situació és **complexa**, tant pel que fa a aspectes quantitius com **qualitatius** del raïm i, en conseqüència, del vi i el cava.

Vinseum

En aquest **aiguabarreig** de temes importants, però, cadascun d'ells amb diferents nivells de ponderació, potser fóra interessant considerar i valorar la descripció del Preàmbul de la Constitució de l'Organització Mundial de la Salut, adoptada per la Conferència Sanitària Internacional de Nova York del 19 de juny al 22 de juliol de 1946, signada el 22 de juliol de 1946 pels representants de 61 Estats i que va

entrar en vigor el 7 d'abril del 1948. No ha estat modificada des deleshores, mantenint doncs la seva validesa, i textualment diu que **"la salut és un estat de benestar físic, mental i social complet, i no només l'absència d'afeccions o malalties"**. Així doncs, si es considera la pèrdua de productivitat, la variabilitat del mercat, els canvis d'hàbits socials/alimentaris/culturals... es pot considerar amb **preocupació** la viabilitat del sector vitivinícola actual.

Desequilibris territorials amb conseqüències importants

A més, com a **derivada**, especialment a secà (65% de l'extensió de vinyes a Catalunya) hi ha el **despoblament**, que comporta una **escassa vitalitat funcional rural**; i també el creixement i densificació de les àrees metropolitanes, amb els conseqüents problemes de salut individual i social a tots dos llocs. Aquest fenomen migratori no desitjat promou **desequilibris** territorials en la població i els serveis que rep, generant-se un increment de malalties contagioses, de les associades a la contaminació, l'illa de calor i les onades tèrmiques extremes, els desequilibris psicosocials i la marginació econòmica, cultural....

Aquestes derivades socials dels efectes del canvi climàtic al Mediterrani han estat descrites a l'**informe** MAR 1 MedECC del 2020, que mostra com la **vulnerabilitat** de la població als efectes del canvi climàtic està molt influïda per la densitat de població, el nivell de desenvolupament econòmic, la disponibilitat d'aliments, el nivell i la distribució d'ingressos, les condicions ambientals locals, l'estat de salut preexistent i la qualitat i la disponibilitat de la sanitat pública, essent els **col·lectius més potencialment afectats** les persones grans, les pobres, les que tenen afeccions mèdiques preexistents o cròniques, les desplaçades, les dones embarassades i lactants...

Robert Savé és investigador emèrit de l'IRTA, expert en vitivinicultura i canvi climàtic

Cal una visió global d'un sistema molt complex

Tota aquesta informació permet fer valoracions de tot, però cal que es facin des de **perspectives holístiques**, ja que la vida, és molt complexa, molt més d'una simple relació causa/efecte, i per tant la **ponderació**, la **moderació**, l'**objectivitat** i

el **sentit comú** han de ser el marc on es facin les valoracions de sectors, productes, poblacions, és a dir, de la societat i els individus que en formem part i li donem estructura i funcionalitat. De la mateixa manera, no es poden oferir solucions que no són ni ho seran en un món mediterrani pobre econòmica, energètica i hidricament.

Potser fóra interessant que al Primer Món, on per sort som, el binomi alimentació-salut, es considerés des de la seva **extrema complexitat** per evitar que es generessin explicacions senzilles que promouen actuacions generadores d'efectes volguts o no i previstos i previsibles o no. En el món i el moment on som, són absolutament necessàries visions i aportacions holístiques des de la ciència, la cultura i el sentit comú, no fos que, com diu la dita popular, "el remei sigui pitjor que la malaltia".

